

Wilma Helmantel GGD Groningen:

'Een Verpleegkundige Advies Raad helpt'

In 2017 volgde Wilma Helmantel, jeugdverpleegkundige bij GGD Groningen, het ambassadeurstraject van V&VN. Daar hoorde zij voor het eerst van een VAR, een Verpleegkundige Advies Raad die advies geeft op beroepsinhoudelijke basis aan de directie of raad van bestuur van een organisatie met het doel om de kwaliteit van de zorg te waarborgen en te verbeteren. Helmantel wilde meteen van start met het opzetten van een VAR binnen GGD Groningen. Een gesprek over valkuilen en successen.

Toen Helmantel over de VAR hoorde was ze meteen geïnteresseerd. 'Elke zorgorganisatie zou toch een club verpleegkundigen moeten hebben die vanuit de beroepsinhoud meedenkt over landelijke issues, beleid van de organisatie en vragen uit de praktijk van de werkvloer?' Deze realisatie was de start van een lang traject om een VAR binnen GGD Groningen op te richten. Trots blik zij terug op deze periode. 'Het was een traject met ups en downs. We moesten echt een lange adem hebben om te blijven doorzetten. Ik vond en vind echt dat een VAR een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van verpleegkundige zorg. Dat die visie niet meteen door iedereen omarmd werd, was soms best frustrerend'. Tijdens de coronawerkzaamheden stond het idee van een VAR op een nog lager pitje. Helmantel bleef echter lobbyen en kreeg uiteindelijk de handen op elkaar. Samen met Laura de Koning (verpleegkundige infectieziektenbestrijding) Aly Rezig (jeugdverpleegkundige), en Kim Kluin (afdeling Onderzoek en Opleiding) is Wilma Helmantel een Verpleegkundige Advies Raad gestart binnen GGD Groningen. 'Elke keer spraken we over onderlinge verbinding binnen de verschillende afdelingen van GGD Groningen, versterken van de verpleegkundige beroepsgroep, aansluiting tussen de werkvloer en het management en uiteindelijk natuurlijk betere kwaliteit van zorg voor onze zorgvragers. Ik denk dat dat de doorslag heeft gegeven.'

Inwerken

De VAR geeft gevraagd en ongevraagd advies op basis van beroepsinhoud aan het managementteam. 'Een van de onderwerpen waar we mee zouden kunnen starten', zo zegt Helmantel, 'kan bijvoorbeeld het inwerkprogramma van verpleegkundigen zijn. Dan ga je onderzoeken binnen GGD Groningen hoe de verpleegkundigen op de

verschillende afdelingen worden ingewerkt. En wat de wensen zijn als het gaat om goed ingewerkt te worden, hoe verpleegkundigen op de verschillende afdelingen worden ingewerkt en wat de wensen zijn om goed in te kunnen werken.'

In de praktijk is er namelijk veel variatie in de kwaliteit van het inwerken. En op het moment dat je in een krappe arbeidsmarkt je vacatures hebt kunnen opvullen, wil je natuurlijk de nieuwe collega's aan je binden. Goed inwerken kan daarbij helpen; zo voelen zij zich meer verbonden met GGD Groningen. Ook kan de kwaliteit

Tekst:
Bente Allessie

V.I.n.r. Laura de Koning, Aly Rezig, Kim Kluin en Wilma Helmantel

Wat doet een VAR precies?

Als verpleegkundige of verzorgende je stem laten horen én opkomen voor de belangen van je beroepsgroep door middel van een verpleegkundige en/of verzorgende adviesraad (VAR of VVAR) of een multidisciplinaire professionele adviesraad (PAR). Het is in Nederlandse zorgorganisaties steeds gebruikelijker aan het worden.

Een adviesraad geeft op beroepsinhoudelijke basis advies aan de directie of Raad van Bestuur van een organisatie om de kwaliteit van de zorg te waarborgen en te verbeteren. Door deze adviserende rol heeft de VAR, VVAR, PAR een stem in het korte- en langetermijnbeleid van de organisatie. Ook stimuleert een adviesraad beroepsinhoudelijke ontwikkelingen en kan bijdragen aan:

- verbetering van de kwaliteit van zorg voor patiënten en cliënten
- een beleid dat beter aansluit bij de professionele beroepsuitoefening en de dagelijkse praktijk
- een grotere betrokkenheid van de zorgprofessionals bij de koers van de organisatie
- verbreding van het draagvlak voor nieuw beleid onder zorgprofessionals binnen de organisatie.

van zorg omhoog gaan door verpleegkundigen goed in te werken. Betere kennis van inhoudelijke richtlijnen maakt dat je je werk op een hoger niveau kan uitvoeren. Als je snapt wat de missie en visie is van de organisatie waar je werkt en hoe deze uitgangspunten zich verhouden met je dagelijks werk, ben je meer betrokken bij je werkgever.

Fundament neerzetten

Vandaar het idee van een inwerkprogramma. Waar natuurlijk ook de afdelingen Opleidingen en HR bij betrokken moeten worden. Helmantel: 'Landelijk zouden we dan kunnen kijken naar hoe verpleegkundigen worden ingewerkt bij een GGD. Vanuit die gegevens schrijven we een advies aan het managementteam over wat een nieuw inwerkplan zou moeten bevatten. Wat een valkuil kan zijn, is dat de VAR de aangepaste inwerkprogramma's gaat schrijven. Dat is niet de bedoeling van een VAR. Het managementteam kan het advies opvolgen en verder oppakken.' Helmantel benadrukt echter dat het nog niet zover is. 'Het is één van de onderwerpen waar we mee zouden kunnen starten, maar echt met z'n vieren vastgesteld hebben we het nog niet. Nu zijn we nog bezig om het fundament van de VAR eerst goed neer te zetten zodat we goed ingebed worden binnen de GGD.'

Verschil met ondernemingsraad

In het begin kreeg Helmantel veel vragen over hoe een VAR zich verhoudt tot de ondernemingsraad (or). 'Het verschil met een or is dat een or een belangbehartiger is van de medewerkers, vanuit cao, Arbo- en andere wetgeving. De vormgeving van een or is ook aan strakke regels verbonden. Een VAR gaat over de beroepsinhoudelijke kwaliteit en een VAR kan je zelf vormgeven. Zo zijn er landelijk ook VVAR en PAR bekend (zie kader). GGD Groningen heeft gekozen voor een VAR. De verpleegkundigen zijn de grootste beroepsgroep die een sterkere positie binnen GGD Groningen kunnen oppakken. Verpleegkundigen zijn zich niet altijd bewust van hun kennis uit de praktijk en de invloed die zij daarmee kunnen uitoefenen. Via de VAR kunnen verpleegkundigen aangeven waar zij verbetering van zorg zien, zoals bijvoorbeeld met het inwerken. Verpleegkundige zorg en kunde worden zo serieus genomen', aldus Helmantel.

'Via de VAR kunnen verpleegkundigen aangeven waar zij verbetering van zorg zien'

Voor nu bestaat de VAR uit vier verpleegkundigen, die allemaal intrinsiek gemotiveerd zijn. Dat is volgens Helmantel belangrijker dan per se alle afdelingen vertegenwoordigd te hebben. 'Een kleine, wendbare groep die de weg weet binnen de organisatie is belangrijk. Alle verpleegkundigen zijn onze achterban, niet alleen van de afdelingen Jeugdgezondheidszorg en Infectieziektebestrijding.' Communicatie naar iedereen is dan ook een aandachtspunt. Bekendheid, je overal voorstellen en laagdrempelig bereikbaar zijn, daar is de VAR druk mee bezig in deze beginfase. Helmantel hoopt en verwacht dat de VAR een verschil gaat maken voor de organisatie, verpleegkundigen, andere professionals en de klant. 'Kwaliteit en de verpleegkundige beroepsinhoud worden serieus genomen, verpleegkundigen die met actuele kennis en met meer plezier werken, dat straalt op iedereen af!' [🔗](#)

Meer weten

<https://www.venvn.nl/afdelingen/var/>

Wilma Helmantel is te bereiken via mail:
Wilma.helmantel@ggdgroningen.nl